

3. PROFİTERN'İN TÜRKÇE İKİ YAYINI

Moskova'daki Lenin Kütüphanesi'nde Kızıl Sendikalar Enternasyonalî'nin (Profintern) Türkçe iki yayını bulunmaktadır:

ZB 15-5/89 numarada kayıtlı: *Kırmızı Meslekdaş Birliği Enternasyonalî'nin Faaliyet Programı*, Yazan: A. Lozovski, Türkçeleştiren: Z.N. [Ziyetullah Nuşirvanov]'un taht-ı idaresinde L.S. [Lâtif Safa]

«Kırmızı Meslekdaş Birlikleri Enternasyonalî Türkçe Kütüphanesinden: 1»

24 cm. boyunda olan bu kitap 160 sayfadır.

ZV 15-8/344 numarada kayıtlı: *İnkılâpçı Meslekdaş Birliği Enternasyonalî'nin İkinci Beynelmîlel Kongresinin Kararları* (iç kapakta: Evamir ve Mukarreratı) 19 Teşrinisâni — 2 Kânunuevvel 1922.

«Z.N. taht-ı idaresinde Türkçeleştiren (iç kapakta: Rusçadan mütercimi) : Lâtif Safa.

«K.M.B.E. Türkçe Kütüphanesi —2—»

Bu kitap da aynı boyda olup 88 sayfadır.

Her iki kitap da 1923 yılında Moskova'daki «Kızıl Şark» (Krasny Vostok) Matbaasında basılmıştır. İkinci kitapta tiraj 300 olarak belirtilmiştir.

İlk kitabın arka kapağında, ikincisinde de yinelenen şu ilân yer almaktadır: «K.M.B.E.'nin (Profintern'in) Türkçe Kütüphanesi:

1 — Bu kitap

2 — *İnkılâpçı Meslekdaş Birliği Enternasyonalî İkinci Beynelmîlel Kongresinin Kararları* (19 Teşrinisâni — Kânunuevvel 1922)

3 — «Z.N.»in taht-ı idaresinde hazırlanmaktadır.

Diğer Faydalı Eserler:

1 — Türkçe aylık «Kızıl Şark» mecmuası (Z.N.'in taht-ı idaresinde)

2 — 28-29 Kânunusâni 1921-1922: M. Suphi ve Yoldaşlarının İkinci Yıldönümü (Hey'et-i Tahririye)

3 — «Yeni Hayat» mecmuası: THİF neşriyatından

4 — Komünist Enternasyonalin 21 Şartı: THİF neşriyatından

5 — «Aydınlık» mecmuası. Faydalı ilmi bir mecmua.

Yaşasın bütün dünya inkılâbı ve onu hazırlayan 3. Komünist Enternasyonali...

1923

Türkiye Komünistleri

Sofya, «Ziya» Matbaası

**

5. KUTV'UN İLK TÜRKÇE YAYINLARINDAN BİRİNDE
NÂZİM HİKMET'İN TÜMÜ BİLİNMEYEN BİR ŞİİRİ

Leningrad'daki Saltıkov Şcedrin adına Devlet Halk Hüfaphanesi'nde A-Tur/3-271 numarayla kayıtlı, Arap harfleriyle elyazısından teksir edilmiş küçük bir çeviri kitap var. *K. Marks'ın Kıymet Nazariyeleri*. Muharriri: Borhard, Mütercimi: Te-King (?) Küçük boy. 57 sayfa. Yayın yılı 1924, ama yayın yeri belirtilmemiş. Metin, basıncıların «karnıyark» dedikleri, iki sütun halinde düzenlenmiş. İç sayfalarla aynı tür kâğıttan yapılmış olan kapakta, «Bütün Dünya Proletaryası Birleşiniz!» sözünün altında yürüyen dört-beş işçi resmi çizilmiş.

İşte bu kitapçığın sonunda, şu şiir yer alıyor:

— İlim —

Mukaddime

Hayat — harekettir

Hareket -- tezat!

Cemiyet tabiatla gırtlaklaşıyor

Sınıflar güleşiyor sınıflarla...

İşte bu bizim sırtımızda dönen

Bizim oynadığımız sinema şeridinin

Zihnimizin perdesinde ilim denen

Düstur (bir kelime okuyamadım) var

İlim kavgadan doğar

Kavga içindir ilim

—Sınıf Mücadelesi ve İlim—

Sınıflı cemiyetin matbaalarında her gün

Tonlarla basılan kitap:

Felsefe, iktisat, doktorluk, hendese, hesap
ve ilâhir...

Hâkim sınıfın emirber neferleridir.

Hâkim sınıfın mühendisleri

Mahkûm sınıfları yerinden kımıldatmamak için